

7 Or. XV. 4. 213.

Комі Областувса Візму Управлєньє.

Бур кѡдѣс вајѡ уна њан.

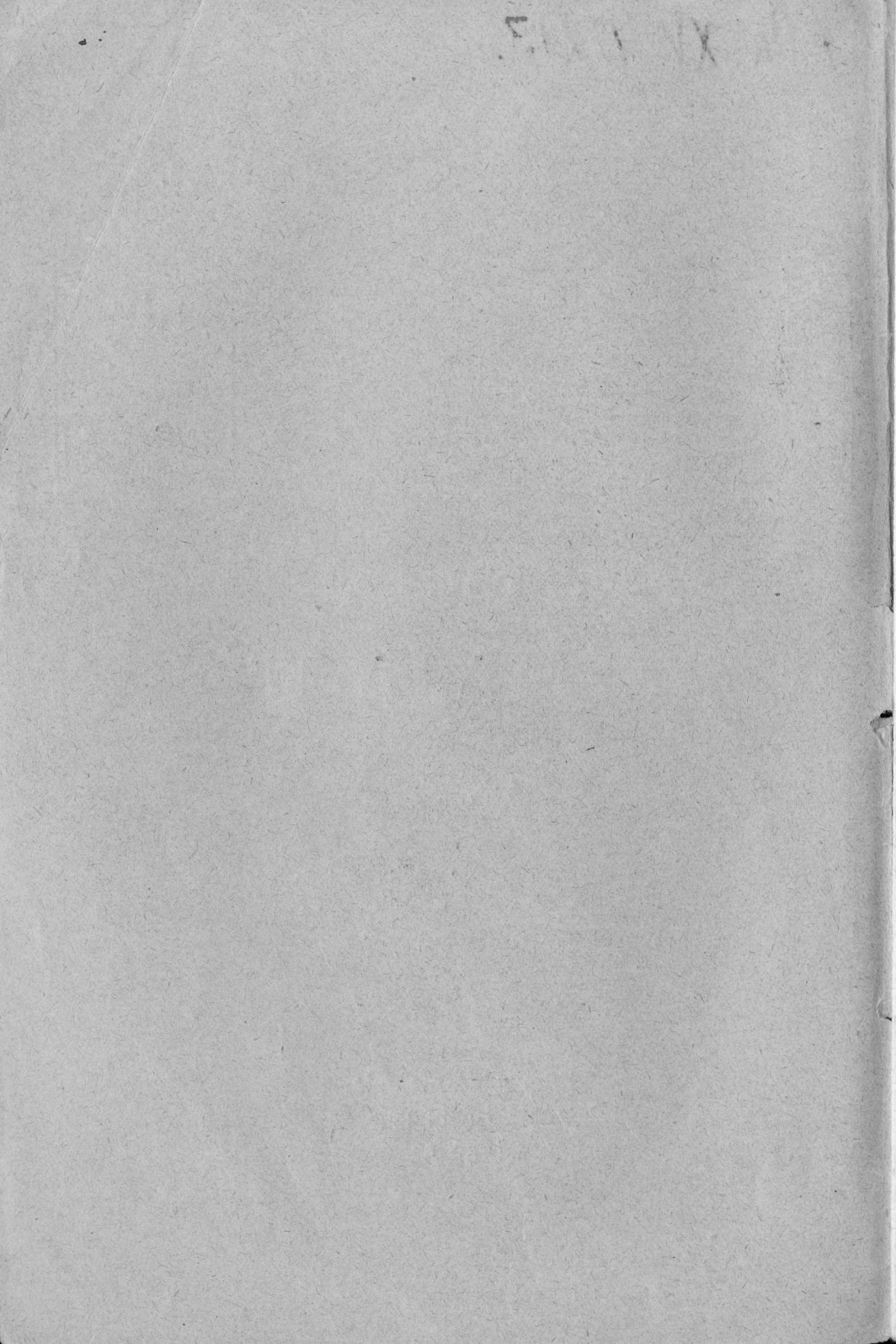

БУРМӨДӨЈ КӨҢАЈАСТӨ

Гіжісны агрономјас:
Моѡанов, Ёмнојев да
Њікітін.

Комі њга лезан-ін.
Сыктивдін кар,
1926 во.

Коми-З
3-1924.

865

Комі Областувса Візму Управленьне.

„Бур көждыс вајо уна һань“.

БУРМӨДӨҮ

КӨҢАҢАСТӨ!

Гіжсны агрономјас:
Моџанов, Темнојев да
Ңыкітін.

Комі ыга лезан-ін.

Сыктывдін кар.

1926 во.

782

1924-1925

Усть-Сысольск. Типогр. Коми Издательства.

Зырит. № 41. Тираж 3000.

Усть-Сысольск. Типогр. Коми Издательства.

Му-јогөсөмкөд да јогкөд воҗас- сөм.

Уна лок вајоны һаһлы дамукөд кө-
залы му-вылын быдмые јог-турунјас.
Најө вывтј-јона јогөстөны тувсов кө-
зајас. Мјан сешөм јог-турунјасы: јөн,
шепа-турун, еі-турун, көртдој-турун,
һавда, чһсан да мукөд. Оз сөмын
һаһсө-панјые гырые-јог-турунјас лок
вајны һаһлы,—му-бердас быдмые еһн-
улө муртса вескавлые јогјас шөщ ва-
јоны уна-лок.

Быд јог-турун, көт самөј ічөтыс,
көзалые мырдсөө места. Јог-местаас,
ескө, верміс быдмыны унжык һаһ,
унжык, ескө, чукөрміс му-вылые. Мес-
та-кынзі јог-турунјасые ортчөн сула-
лые шенјасыслые мырдсөөны ва, шо-
һыд, југыд дај му-вынсө. На-вөсна
һаһ лоө чіјөб (жеб). Овлывлөны һөш-
та јог-турунјас, көза-пыщкас пуксас-
һы да көзалые вынсө һөһалөны. Сес-
са јог-турунјас ас-выланые віқоны
дас-вылын олые щакјасөс да лок вө-

чыс гагјасөс; отсалöны налы котырмыны (рöдмыны) да һаһ-вылö вужны.

Та-кынзі, јог-турунјас нöшта сөктöдöны да содтöны ујсö му-вöд-итигөн да көза чукөртигөн,—сijөн донсöдöны һаһ-донсö. Быдөн тöдам: јогөс шабди вöд-итны да чукөртны јогтөм шабди-дорыс кад бостö јона-уна. Либö кушöм делö овывлö ужалысјаслы вундыны чпсанөс id-мүтö.

Со-кымын-ногөн да мында вайöны локсö јог-турунјасыд. Көсјан-кө му весавны јог-туруныс, воэвыв колö тöд-мавны, кызі јогыс му-вылас вескалöма. Сöмын кор тöдмалан кызі-мыј муыс јогөсөма, секі верман јогкөд воэсасны.

Еща крестанінлөн мiјан көза көјдыс овлö сөстөм, јог-көјдыстөм. Көјдыс весалам сöмын зыр-помыс гумла-төв-јылын. Тазі көза көјдыс весалөм, дерт, абу шаһ. Крестанін көзігас һаһ-көјдыскөд оз еща көз шöщ јог-көјдысө аслас му-вылö. Вердчигөн жуғ-ізаскөд уна јог-көјдыс скөтлы шöщ вескалö. Скөт сувјын јог-көјдысјас оз вежыны, ассыныс чужанлунсö оз воштыны. Сijö јог-көјдысјасыс кујөдөн шöщ му-нöны му-вылö да бара мусö јогөстöны.

Јог-көјдысјас вивті віновөс, муын
вермөны кујлыны уна во-помса ассы-
ныс чужанлунсө воштытөг. Сесса бур-
жык-інө вескаласны дај кокніда чужо-
ны. Јог-турунјаслы пріродаыс сетөма
нөшта уна отсасан-ногјас. Отсасан-
ногјасыс јог-турунјасөс віңоны бырө-
мые да налы котырмыны отсалөны.
Өтік јог-турунјас чуткасөны, мүкөдыс
јосјасөн зурөдчөны, кодлөн бара кор-
јасыс чуткасөны, зік піла пің-кодөс,
скөтлы сојны оз сетчыны. Уна јог-ту-
рунлөн көјдысыс гөнјаса. Бостам көт
јөн-көјдыс. Најөс төв вермө лептыны,
дыр новлөдлыны, кытчөз му-вылө оз
уены да чужны. Сің-жө і скөт щөщ от-
салө јог-турунјаслы котырмыны: гөнас
көласөм јог-турун-көјдысјассө да јог-
турун-јурјассө өтілаыс-мөдләө новлөд-
лөны. Сесса јог-турунјас вайөны көј-
дысө вивті уна. Өті јөн сетө 19.000
көјдысөз.

Міјан мујас ставыс торјөдлөма бор-
јасөн. Борјасын быдмөны јог-турунјас.
Најө сетөны зев уна јог-көјдыс. Сіјө
көјдысјасыс вескалөны ортча му-вылас.
Сы-вөсна ічөт мујасыд да борјасыд кре-
стана көза-вөдітөмлы вайөны уна лок.

Уна јог-турун сесса, кјѣдѣсѣн-
кынѣі, котырмѣ муын быдман под-
јасѣн лѣбѣ вуж-гарјасѣн. Сіѣі котырмѣ-
ны еі-турун, шепа-турун, јѣн, кѣртѣѣј-
турун. Подјасыс да вуж-гарјасыс му-
пыщкын олѣны уна воѣн, пыр сѣтѣны
выл турунјас. Сѣщѣм уна-во-помѣа быд-
мыс јог-турунјаскѣд воѣсасны сѣкыд-
жык кјѣдѣсѣн котырмыс, ѣтѣі во олыс
јог-турунјаскѣд-сѣртѣі.

Ѣнѣі вѣѣѣдлам кыѣ-мыј воѣсасны јог-
турунјаскѣд.

Јогјаскѣд воѣсасѣм-могыс оз ков-
лѣжны јог-кјѣдѣсјаслы вескавны му-вы-
лѣ. Сы-вѣсна, ѣтѣі-кѣ, колѣ буржыка ве-
савны ѣаѣ-кјѣдытѣ машѣнајасѣн: тѣ-
лѣдѣчан машѣнаѣн да кјѣдыс торјѣѣдан
машѣнаѣн (сѣртѣірујтѣчан). Јогыд кјѣ-
дыстѣ позѣ торјѣѣдны вѣлѣѣтсѣа веса-
сан-ѣнын. Вѣлѣѣстын-кѣ сѣщѣмыс абѣу
лѣбѣ ставлы-кѣ оз тырмы, колѣ чукѣрт-
чыны да востыны вѣлѣѣстѣ машѣнѣј
тѣварѣшѣщество: ѣѣбны артѣльнѣј машѣ-
на. Мѣд-кѣ, колѣ петкѣдны му-вылѣ
сѣмын бура сѣѣмѣм кујѣд. Омѣла сѣѣ-
мѣм іѣсѣса кујѣѣдын ем уна јог-кјѣдѣс-
јас. Кѣјмѣд-кѣ, борјас, тујјас, туј-бер-
дыс тыртѣм-ѣнјасѣѣ колѣ ыщкыны быд

Во кыкыг, мед оз вермы туруныг зор-
рзавны да кјдывавны. Мед бур—бор-
јасо бырјдны да сы-пыд-дј бјрјзда-
јас дјсјдны.

Герп. 1. Уна-переменаон му-ужалігөн ыаң-бјрын картупель
вјфјтјмјн јог-турунјас му-вылыг зјкјз бјрјны.

Тајј војсаајм-кынјј нјшта-на појо
јог-турунјасо бјрјдны со-кыјј:

1) Кјгј јог-турун зорјавтјз кјзз
весаыны јогыг, медым јог-турунјасыг

көјдысавны оз үдітны; 2) лібө јог-ту-
рунлыс јывјассө ыщкыны; 3) коскөм
ужалөмөн: гөрөмөн да шиновтөмөн јог-
јассө петігас помавны; 4) көза вежла-
лөмөн шуам-көт, Һаһ-бөрын картупел:
картупеллы быдмігөн колө мүдјөм, ко-
каналөм да весалөм; Јог-турунјас кар-
тупел вөдітігөн зікөз бырөны. (Серп. 1).

Сесса бара, ортча вігөн-вігөн ма-
шинаөң көзөмыд јона отсалө јогкөд воҗ-
сасны. Сещөм көзаыс өтпырјөжык чу-
жө да јог-турунсө оз лез петныс.

Тащөм быд-ногөн воҗсасөмыс ун-
жык бур кутас лоны, крестана-кө бое-
сасны тајө уҗ-вылө ставыс өтпырјө.

Секі весалөм-мүјассө весавтөм-мү-
јасыс мөда-мөдныслыс оз кутны јо-
гөстыны.

А. Моңанов.

Көјдыс весалөм.

Крестана-кост сорһыын мијан кыв-
лывлан тащөм һөслөвічајас:

— Мыј-һө көзан, сіјө і вундан;—
омөһ көјдысыс-һө бур рөд оз ло;—уна
Һаһ чукөртны-кө, колө көзны бур көј-
дыс; —омөһ көјдыс сетө омөһ рөд дај
еща Һаһ.

Ғерт, тајос быд крестанін төдө, сөмын ешаөн вөчөны та-серті. Міжан крестанін көјдыс төлөдө зыр-помыс гумла-төв-жылын. Зыр-помыс төлөдчигөн төв торјөдө сөмын көкөі жуғ-јог-сө. Көјдысыс үеө гумла-кузта вігөн. Зев ескө бур, көзәјіныс-кө көјдыс-вылас торјөдас ас-бердас уеыс тусјассө—нырсө. Ныр-тусјасыс мед-сөкыдөс, төв ылө оз ну. Овлывлө-өд, көјдыс-вылас колөны шөрсө лібө бөжсө вөрөкыс. Крестанін со кызі арталө: бөжын-пө көјдыс посөіжык, пудјас унжык лыдыс; унжыктө-пө көзан-да, щөкыджык көзәыд лөө. Міжан крестанін щөкыд көза зев радејтө.

Лоас-оз омөл көјдысыс щөкыд көза да уна бур ыан?

Мед јонжыка кутам та-жылыс гөгөр-воны, вігөдлам кушөм сіјө ачыс көјдыс-тусыс, кызі сетыс быдмө ыаныс.

Вөлөмкө, быд көјдыс-тусын ем өтар-помас ічөтік көјдыс-пі. Сіјө көјдыс-піыс-кыпзі көјдыс тусыс ставнас — петаслы сојан-запас. Кымын ыжыд да сөкыд көјдысыс, сымын уна сені сојан-запасыс. Көјдыс-пі сені јонжык дај зөввізжык лөө. Көјдысыд-өд зік

кага-код. Кага-понда-кө төждысан—
пөт; быдмас јон, да зонвѣа, кокѣда
кутас вѣзсаны вѣомјаскөд, сүзчѣтөм-
лункөд. Омөлік шыгјавлөм кагаыд быд-
мас өдва-ловја-код: сөкыд сещөмыдлы
лоө овны. Сің-жө і көјдыс-пѣйд. Гы-
рыс, сөкыд түс-пыщкын сіјө оз шыг-
јав, көзөм-бөртѣ вужјассө сетө јонөс,
вынаөс. Сылөн петасыс оз пов косыс
нѣ көзѣдыс. Му, ва да југыд-пондаыд
сіјө чорыда јог турунјаскөд вѣзсасө,
дај вермө-на најөс. Вүндіг-кежлө сесса
сетө гырыс шеп, сөкыд гырыс түсаөс.
Оз таң быдмы тыртөм көјдыс түсѣд.
Уна көјдыс түс на-пѣис көзөм-бөртѣ
вошөны југыдсө адзѣвтөг: му-пыщкө
колөны көзәјінлы пөлза нѣ добра вәј-
төг. Мукөдыс бара, мытчөны омөлік
кельдінік ныр-да, лок повод-даыс ре-
гыд кулөны. Јог-туруныс весіг сещөм
петастө пановтө, а кодөс јогыс зікөз
оз лѣчкы, вүндіг-кежлө чіјөбінік һаа
і лоө.

Өні мѣ гөгөрвоам, мыјла колө көз-
ны гырыс-сөкыд көјдысөн.

Гырыс-сөкыд көјдысыд ставыс чу-
жө. Петасыс кынмөм-космөмыс да лок
повод-даыс оз пов, дај најөс омөлжы-

ка гагјас-цакјас жүгөдөны (үж-пін, шөј-шөп), сөсөа кокнїдҗыка воҗсаөны јог-турунјаскөд дај вундіг-кежлө бурҗык да унҗык һаң воас.

Тыртөм-поснї көјдысыд частө зікөз оз чуж. Пудјад көт сіјө уна лыдыс да чужныс ставыс оз чуж, петасыс оз-һін сепсөм шөкыд овывлы, сөсөа петассө быдмигас јог-турунјас пановтөны, вундіг-кежлө зев шөчіһік, омөлік шөпта һаң лоө.

Көјдыс-вылө гырыс тусјассө торјөдтөз колө весавны став көјдыссө мүкөд-өикас јогјасыс, мед-јона јог-көјдыс-јасыс.

Јог-турунјас му-вылын вајөны кык-пөлөс урон: өтї-ногөн-кө, һаһыслы быдмыны мешајтчөны, пөдтөны. Мөд-ногөн-кө, мулыс вынсө прөста кыскөны. Сіјө выннас, ескө, һаң вермас бурҗыка быдмыны, унҗык чукөрмас му-вывыс.

Јог-көјдысыс-кынҗї ковмывлө весавны өтї-өикас һаһ-көјдыс мөд-өикасыс. Міјан ід-пыцкын частө вїтөд јукөныс овлө зөр.

Јог-көјдыс весавны, зөр торјөдны да гырыса-поснїдатө јукны зыр-јылыс

төлөдөмөн зев сөккүд. Јог-турун-көјдүс-
јас зев поснідикөс да ылө оз мунны,
үсөны щөщ гырыс тусјас-бердас.
Төлыд-өд абу пыр өткөд, дај зыр-пом-
сыд он вермы өткөдә којавны, поснї
тусјасыс щөщ сорласөны гырыс тусја-
сыскөд.

Зыр-помсыд төлөдчигөн торјалө сө-
мын кокнї-јогыс (кышыс да бусыс).
Тақтө төлөдчигөн ныр-шіас вескалө щөщ
бөжыс, бөж-шіас нырыс; зөр іджыс оз
торјав.

Иан көјдыс торјөдөны быд-сікас
сорөгыс,—јог-көјдысыс, зөрјыс, гыры-
са-поснідасө јукны,—емөс уна-сікас ма-
шінајас. Шүсөны најө төлөдчан маши-
најасөн да сортірујтчан машинајасөн.

Төлөдчан машинајас торјөдөны гы-
рыс јогсө (кыш, бус, ізас, тыртөм шеп-
јас). Сортірујтчан машинајас весалөны
јог-көјдысыс да зөрјыс, сесса гырыса-
поснідасө торјөдөны.

Сортірујтөм көјдысыд—гырыс, сө-
ккүд, сөстөм; көзігөн ещажык мунө омө-
лік весавтөм көјдыс-сертіыд. Мукөд
губернајасын көзавлывлөмаөс-нын сор-
тірујтөм көјдысөн: омөлік весавтөм
көјдыс-сертіыд сортірујтөм көјдысыд

мунö сөмын $\frac{3}{4}$ -мында, дај унжык чу-
көрмө һаһыс. Љішнеј көјдыстө му-
вылө прөста којалөм-дорыс, буржык
киад колны, овмөсад-өд, мајбыр стөдіт-
час: позө аслыд сојны, позө скөтлы
вердны.

Міјан Комі муын көјдыс сортіруј-
төм-вөсна војнаөз-на јешчө јона зев
төждыелөмаөс. Секі-һін вөлі вөлөстја-
сө лөсөдөмаөс сортірујтчан-інјас. Сө-
мын крестанаһыс мыјла-кө абу гөгөрво-
өмаөс сортірујтчөмыслыс бурсө, омөла
һаһсө сортірујтлөмаөс.

Өні меd-бөрја војасас көјдыс веса-
лан-інјасын пыржык лоө сортірујтны
казеннеј һаһ, крестанһин ассыс һаһсө
мыјла-кө өнөз-на оз вај сетчө. Міјан-
ногөн-кө, со-мыј-вөсна оз вај сіјө: өті-
ногөн-кө,—оз төд сортірујтөм көјды-
сылыс бур вајөмсө; мөд-ногөн-кө,—
прөста оз көсјы „лытајтны“. Өні сес-
са віқөдлам кытчө сіјө „лытајтөмыс“
сүвтө.

Міјан шөркоддем крестанһин id-үлө
көзө десатиналыс $\frac{1}{3}$. Сетчө сіјө көзө
5-6 пуд сортірујттөм id. Сортірујтөм
көјдысөн-кө көзны—һөлөд јукөныс се-
тыс лішалө. Һөлөд јукөныс віт-квајт

пудыд лоö $1\frac{1}{4}$ — $1\frac{1}{2}$ пуд. Артавны-кө сijöс 50 урөн пуд, сijö кутас сулавны 62-75 ур. Сы-кынzi, сортируйтөм көjды-сөн көзөмөн һаһыс чукөрмас унжык, омөлика-пырыс 6-8 пудjөн десатина-вылө. десатина $\frac{1}{3}$ -вылад воас лишней $2-2\frac{2}{3}$ пуд. 80 урөн-кө пуд арталам, воас 1 шайт да 60 ур—2 шайт 13 ур. Ставыс докодыс лоö 2 шайт 10 ур—2 шайт 88 ур.

Ас-вөлөстад 5-6 пуд көjдыстө весавны крестанinлөн зев-һин ветлөм-мунөмнас i быдсөн мунас 2-3 час. Со-öd кущөм пөдөлщинаыс воö сijö „лытайтөмөыд“. Сiзтө лытайтны, маjбыр, позө-на.

Россијаын-кө кутасны ставыс сортируйтчыны, көjдысыс лишалөм һаһнас позө пөтны миллион мортлы.

Сесса лунвылын шоча көзөмыс буржык, озжык пов космөм-керөмыс.

В. Һикитин.

Машинаөн көзөм.

Лишней тув һаһтө, либө лишней тув көjдыстө вiзтөмыд крестана овмөсад зев буртор.

Му-ужалом-жылыс наука Һаһтө вѣ-
тыны важөн-һын төдө, өтѣ вескыд туј.
Сещөм Һаһ-вѣтысыс вѣөн-вѣөн көзыс
машіна. Сіјө көјдыссө вѣтө көзігас.

Тажө гіжөдас төдмөдам крестанаөс
сещөм вѣа-вѣа көзанас. Міјан крес-
таналөн-өд Һаһјас муртсаөс, быд пуд
Һаһ налы бур кокһөд, сіјөн і колө
төдмасны вѣтөмөн көзөмнас.

Һаһ позө көзны кык-ногөн: кыз-
сурө којалөмөн да вѣөн-вѣөн. Кыкнан
ногыс позө көзны кі-помыс лібө маши-
наөн. Вѣа көзасө унжыкыс көзөны
вѣөн-вѣөн көзан машінаөн. Вѣөн кө-
зөм-жывыс тані ічөтіка і вѣстыштам.

Мыјла-нө сещөм машінанас көзігөн
көјдысыс ещажык мунө, а Һаһыс оз
ещажык чукөрмы?

Со-мыј-вөсна сізі лөө. Вѣөн-вѣөн
көзан машінаыс көзігас зев лөсыда
көјдыссө пукталө муас вѣөн-вѣөн, лі-
шнеј һөтѣ оз шыблав. Өтѣ көјдысһа-
мөдөз колалө ічөтік өткод костјас. Вѣ
костјассө да вѣас көјдыс-тус-костјас-
сө позө лөсөдны кыз колө көзыслы.
Колөм-серті вөчөны костјассө, медым
көјдысјасыс котырміганыс дабыдміганыс
мөда-мөдыслы ез кутны мешајтчыны,

југыдыс мед быдөнлы унжык інмас.
Кор тырмө југыд да ем тырмымөн мес-
та, сөмын секі јона котырмө петас-
сид, овлө өтi тусеыс 60-70 петасөз.
Му ужалөм-јылыс наука вiстало: кы-
мын-пө уна өтi-тусе-улас местаыс, сы-
мын јона котырмө петасид да сымын
уна шондi југыдсө бостө јон чорыд
ізас вөчны. Чорыд јон ізаса һаһыд оз
ус. Мiјан һаһјас зера-дырјi да төла-
дырјi пыр уеөмаөс.

Med тајө сорһыс весшөрө оз вош,
колө сөмын јонжыка вiзөдлыны тыла-
выв еу-вылө. Тыла-вылө көзөны шоча.
Сені өтi тусе-улас ыжыджык места
воө. Тыла-вылад өтi тусеыс артмө 60-
70 шептөз. Ізасыс јон, кыз, чорыд.

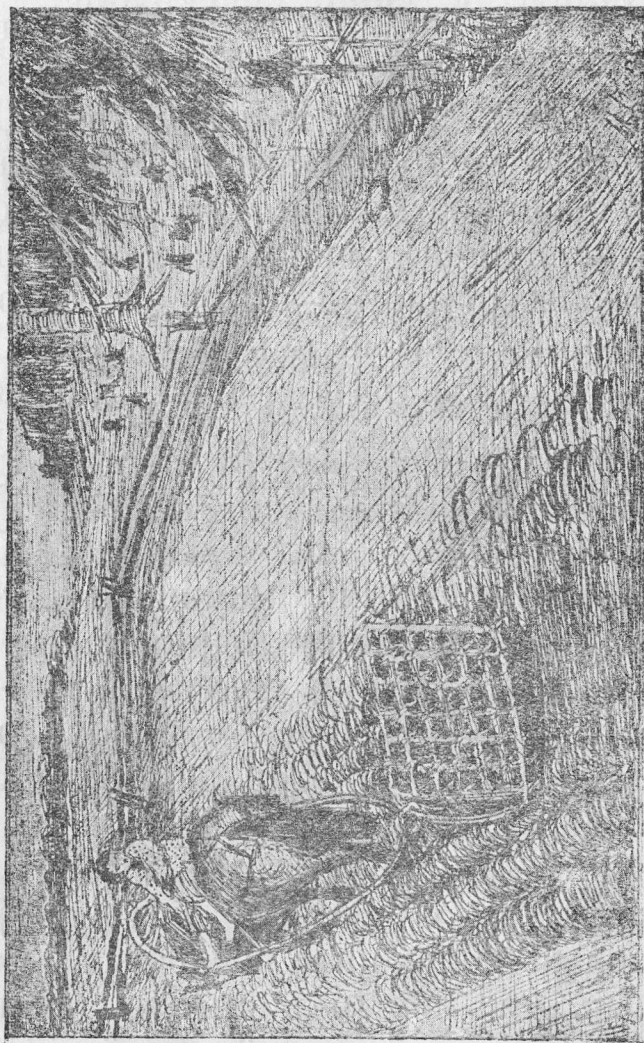
Вiзөн-вiзөн көзыс машина му-вылө
пукталө өтсөр. Быд туслы места лоө
лужкi-ладнө быдмымөн да котырмымөн.
Кi-помыс көзiгөн сiзi һинөм-вылө он
вермы вөчны. Ічөтiк төвныр-кө,—оз-һин
лез өтсөр көзны. Мед-бур көзысыс ма-
шина-моз өтсөр он вермы көзны.

Та-кынзi вiзөн-вiзөн көзыс машина-
ыд, көзөм-бөрас, көјдыссө вевтө муөн.
Көјдыссө му-пыщкас еујны позө лө-
сөдны, мыј-пыдаө аслыд колө. Тајө зев

бур уж машиналөн. Көјдыслы му-вылө
вескалөм-бөрын колө чужны да вужјас-
ны. Чужас да вужјасас көјдыс сөмын
секі, кор сылы тырмымөн ем ва, шо-
ныд да сынөд. Тувсов көза мјан му-
көд-дырјі лоө көзны тулысын воэ. Кө-
зөм-бөртіыс на мукөд асывјаснас кын-
мывлө. Кінад көзөмнад уна тус колө
му-вылас кушөн. Сенөм вылын кујлыс
тусјасыслы, өті-ногөн-кө, ва оз тырмы
мөд-ногөн-кө—көзид асывјаснад кынма-
лөны-космалөны. Сізтө чужтөзид куј-
лігөн најө сесеа колчөны мукөд-сертіыс
быдмөмеыс, петасыс лоө келыд. Келыд
петасыд оз-нын, дерт, во бур ҺаҺ.

Мөд-ногөн быдмө машинаөн көзөм
көјдыс. Сылы ваыд ем мыјда колө, дај
кынмөм-шогыс муөн вевтөма, му-кө-
кылјас-костас сынөдыс ем мыјда колө.
Машинанад көзөмөн став көјдысыс лоө
өтпыдаын. Ставыс өтпырјө чужөны да
вужјасөны. Машинаөн көзігөн кызі во-
зын вісталім, көјдыс муө поэө сүјны
кызі аслыд колө: поэө пыдөжык, поэө
дорөжык, мед сөмын көјдыслы лөсыд-
жык лоө чужнысө, мед өтпырјө ставыс
чужасны. Өтпырјө чужөмөн-өд өтпырјө-
жык ҺаҺыс воас, дај тыражык лоө.

Сортірујтігад ещажык кутас 2-öd сорт-
тö да 3-öd сортö мунны. Сесса маші-

Серп 2. Пінанад піновтігөн мукöд тусјасыс весіг мунас оз вевтысны, му-
кöдыс выті пыдö тырöны. Кор кызі пінаыд кучкас, сіңі і лоб.

нанад көзöмөн космöм-керöмыс оз ков
повны. Вермас-ö тащöм лоны кі-помыс

көзөмөн да пиһаөн пиһовтөмөн? Оз. Ки-
пом-көзаяд сещөм өтсөр оз ло, дај пи-
һаыд четчаліг-тырјі ветлігад став көј-
дыссө оз вермы вевттыны муөн, либө
вевтө оз өткода.

Пиһанад пиһовтігөн мүкөд тусјасы
весиғ мунас оз вевттыны, мүкөдыс
бара вывті пыдө тырөны. Кор кызі
пиһаыд кучкас, сізі і лоө. Пыдө пы-
рыс тусјас бара сізі і кулөны: көјдыс-
пыслөн выныс оз тырмы петассө сет-
ны-да. Со мыј-вөсна кі-помыд көзөмөн
көјдысыд муно уна лишнеј да оз өт-
сөр чуж, оз өтпырјө во. Візөн-візөн
көзыс машинада көзөмыд јона бур,
кыз-сурө кіјөн којалөм-сертіид: өті но-
гөн-кө, көјдысыс өтсөр му-вылас лоө;
мөд-ногөн-кө, көјдыс муө позө сујны
мыј пыдаө колө да муөн вевттыны;
којмөд ногөн-кө, көјдыс ещажык муно.

Кіөн көзөмөн десатіна-вылө су ко-
јассө пуд 10, id—пуд 15-гөгөр, зөр—
пуд 17. Машинаөн көзөмөн десатіна-
вылө ковмас су—8 пуд, id—13 пуд-
гөгөр, зөр—14 пуд. Һаһыс оз во ещажык,
удажас дај унжык-на воас. Ма-
шинаөн-кө көзан ыжыджык коластјасөн
(віз коластјас) меd верман петассө ве-

савны быдмигас, десатина-вылө кӱдӱс мунӱ жешцӱ еща. Нан сы-мында-жӱ воас.

Поводнеј уна ви́тӱма лоӱ кӱдӱстӱ та́тӱтӱ кӱзӱмӱн. Бостан-кӱ ӱтӱ тувсов кӱзасӱ, Комі муын лоӱ ви́тӱма 50.000 пуд кӱдӱс. Машинаӱн кӱзны ми́жан Ко-мі муын ӱтӱ-ногӱн абу лӱсыд. Кужӱдыс кӱласӱ му-пыцкӱд мунӱс ыры́жасас (машинаыслӱн ем ыры́жас-код). Кутам-кӱ петкӱдны јонжыка сӱемӱм, і́дас-тӱмжык кужӱд—зев лӱсыд лоӱ.

Кы́зі-мыј вӱчӱма да кы́зі ужалӱны кӱзан машинајасыс—тані ви́ставны он вермы. Емӱс-ӱд уна-пӱлӱс машинајас. Сы-јылыс колӱ јуасы агрономјасыс, најӱ ви́сталасны.

Машинајас емӱс „машинаӱн вӱдӱтчы-ны сета́влан-і́нјасын“, позӱ і аслыд нӱбны „му-ужалан машинајас вузалан-і́ныс“. дасӱн-дасвӱтӱн-кӱ чукӱртчан да нӱбан,—оз вылӱ сувт, регыд ассӱ веш-тас дај уна бур ваяс. Емӱс ӱтӱ вӱлӱн кӱзан машинајас, емӱс і кык вӱлајас. ӱтӱ вӱлӱн кӱзан машинаыс 10 часӱн вермӱ кӱзны 3—3¹/₂ десатина. Машина-ӱн-кӱзӱгӱн мутӱ пӱновтӱны кӱзтӱздыс, кӱзӱм-бӱрад сӱјӱс оз-нын ков вӱрӱдны.

Гемнојев.

Коми-3
3-1924

Цена 3 к.

Группа агрономов ОЗУ.

Улучшайте посевы.

На коми языке.

Коми Издательство.

г. Устьысолськ.